

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/197217,Pozegnanie-Jana-Kowalczyka-ps-Smialy.html>
27.02.2026, 11:43



[Nastę
ny](#)

[Powrót](#)

Pożegnanie Jana Kowalczyśa ps. Śmiały

Weterana Armii Krajowej na Wileńszczyźnie pożegnaliśmy 3 lutego 2024 r. w Gdańsku.

03.02.2024

Uroczystości pogrzebowe rozpoczęły się mszą św. w bazylice św. Brygidy. W trakcie nabożeństwa przedstawiciel Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego wręczył rodzinie, nadany pośmiertnie przez Prezydenta RP, Medal Stulecia Odzyskanej Niepodległości.

Jan Kowalczyś został pochowany na Cmentarzu Srebrzysko w Gdańsku w asyście honorowej Marynarki Wojennej RP.

W ostatniej drodze towarzyszyli mu najbliżsi, przedstawiciele Wojewody Pomorskiej, władz miasta, organizacji i stowarzyszeń oraz mieszkańcy Gdańska. Instytut Pamięci Narodowej reprezentowali prezes dr Karol Nawrocki i zastępca dyrektora oddziału IPN w Gdańsku Waldemar Szulc.

* * *

Jan Kowalczyś urodził się w 1927 r. we wsi Rakliszki (teren dzisiejszej Białorusi). W wieku 16 lat wstąpił do Armii Krajowej na Nowogródzczyźnie. Od kwietnia 1944 r. walczył w 5. batalionie 77. Pułku Piechoty AK, gdzie pełnił funkcję gońca. W sierpniu 1944 r. aresztowany przez NKWD. Stalinowski sąd skazał go na dziesięć lat pozbawienia wolności i pięć lat pozbawienia praw publicznych.

Po wypuszczeniu z łagru został przymusowo uznany za obywatela ZSRS i karnie osiedlony w Norylsku. Mieszkał tam, a na zesłaniu wziął ślub z Oktiabriną Biereziną córką zesłańca rosyjskiego, która po ślubie przyjęła obywatelstwo polskie. Wrócił do Polski, do Gdańska, w roku 1957, z żoną i trójką małych dzieci, urodzonych w ZSRS.

Rozpoczął pracę na kolei jako maszynista. W PKP obsługiwał najpierw parowozy, następnie lokomotywy spalinowe i lokomotywy elektryczne. Na emeryturę przeszedł w 1987 r.

W 1948 r. Jan Kowalczyś został wyróżniony przez Rząd RP w Londynie Medalem Wojska. W 2020 r. otrzymał rangę kapitana Wojska Polskiego. W styczniu 2021 r. Prezydent RP odznaczył Jana Kowalczyśa Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Jan Kowalczyś „Śmiały” zmarł 24 stycznia 2024 r. w wieku 96 lat.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Pożegnanie